

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetés: egész évre 6 ft, félévre 3 ft, negyedévre 1.50 kr.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

→ Kéziratok vissza nem küldetnek. ←
Hirdetések díjszabály szerint.

Nobile officiumok.

Nem győzzük elég sokszor hangsúlyozni, hogy bármily tökéletes állami, megyei és községi berendezésünk legyen is, a mindenirányban való egészséges haladás feltétlenül szükségessé teszi, hogy a társadalmi munkát ne nélkülözzük.

Valljuk ezt a felfogást főleg a mi ügyeinkre, mikor a tennivalók egész láncolata kíván elintézés.

És éppen a sok teendő, ha terhesen is szakad egyik-másikunk nyakába, annak nem szabad lankasztólag hatni, hanem ellenkezőleg. Valóban itt közöttünk a bizalom számosakat a nobile officiumokkal sújt, de mindez azért van, mert a társadalmi feladatok iránt való érzék csak kis körre szorítkozik.

Egy általánosan tudott dolgon, nevezetesen azon, hogy nálunk a társadalmi feladatokat csupán kevesek teljesítik fáradhatatlan tevékenységgel, — nem akarunk rágódní. A dolog mindenkire szembeszökő és világos. Viszont haszontalan, mert sikertelen lamentációkat nem kívánunk megereszteni, azon sópáncodván, hogy miért van ez így? Miért nem tudnak a mi társadalmi mozgalmaink megerősödni: miért nem fog el mindenkit a társadalomban a kötelességnek amaz érzete, melyből az eredmények fényes sorozata következnek.

Van azonban a nobile officiumok között egy igen jelentékeny, értjük azon tisztelt urakat, a kik a törvényhatóságban képviselik érdekeinket.

A dolog úgy áll, hogy ha egyik-másik apróbb mozgalmainkban nincs is meg a kívánatos érdeklődés, az lehet igen sajnálatos eset, de nem oly tulságos baj; ám az, ha könnyedén keresztül siklunk azon kötelesség teljesítésében, melylyel a város érdekeinek tartozunk, ez már igen is baj, megboszulhatja magát és szó nélkül nem hagyhatjuk.

De voltaképpen jogos felszólalásunkat nem is azokhoz adresszáljuk, a kik virilisi jogok alapján nyertek törvényes jogot a közigazgatásban, mi főleg azokhoz fordulunk tiszteletteljes fölhevással, a kik a polgártársi bizalom folytán szereztek ott mandátumot és a kiknek ép e miatt a közérdek iránt melegen kell érdeklődni. Ám a virilisek a vagyon jogán foglalnak helyet, ők hogy úgy mondjuk — a saját bőrüket óvják; ám a választott törvényhatósági tagok

mandatárusai a népnek, szülővárosuk érdekeinek, nekik kötelességüket éber figyelemmel kell teljesíteniök.

Mert hogy egész kereken és himezés-hámozás nélkül nyilatkozzunk, most a dolog úgy áll, hogy a városi adminisztráció egyetemleges minden ügye iránt nincs meg a törvényhatósági bizottság együttes érdeklődése. Igen is van érdeklődés a személyi, az ugynevezett „szenczációs” ügyek iránt, de mihelyt ezek tárgyalása kimerül, alig eselleng valaki a székház kögyülesi termében, mintha a törvényhatósági élet csak azért kreáltatott volna, hogy a tisztelt tagok kibeszélhessék magokat egy-két szájok íze szerint való kérdésben, meg aztán választhassanak. A modern haladásnak kell már egyszer ezekbe a termekbe jutnia, legyen a jelszó: a munka. Az állam élet minden fázisa nagyon fontos közkérdésekben jut a törvényhatóságnál kifejezésre.

Mert nem vethető ez ellen az a kifogás, hogy a megbízatás nagy anyagi áldozatokkal jár. Ezt azelőtt kell kinek-kinek meggondolni, mielőtt a megbízatást elfogadná. Ha a megbízatást vállalta, csak egy és szigorúan teljesítendő feladata jut, annak tökéletesen megfelelni, meleg érdeklődésével és mérlegbe vevendő érveivel. Ehhez pedig viszont az szükséges, hogy a város közdolgaival offé legyen; a ki csak úgy melleleg figyeli és tanulmányozza a közigazgatást és annak üléseit olykor látogatja: az a közigazgatás dolgaiban világosan nem lát. Két ohajtással fejezzük be cikkünket: az egyik az, hogy e fontos nobile officium iránt mutatkozzék meleg, határozott érdeklődés, második az, hogy főleg azok szivleljék meg, a kikhez irtuk, ne pedig azok, kik a városi életben eddig is oly lelkiismeretes munkásságot fejtettek ki.

L.

Kormányválság.

Napok óta kormányválság hire járja szét az országot. Nem is ok nélkül.

A kormány ugyan maga hivatalosan nem ismeri be, de annál erősebben kürtölteti a mindennemű félhivatalosak szócsövén át.

Tény, hogy az a körülmény, miszerint az egyházpolitikai törvényjavaslatok szentesítésének késedelme azt a látszatot

ölti, hogy a király bizalmát ez a kormány nem bírja többé.

Erre azután megindult a ráfogásoknak egész özöne.

A javaslatok ellenzői úgy híresztelték, mintha a királynak nem állna szándékában a szentesítés. Ezzel szemben pedig a kormányhoz közelálló lapok azt állították, hogy igenis szentesíteni fogja Ő felsége a javaslatokat ámbár nem tagadható, hogy a kormány viszonya nem oly bizalmas többé a koronához. Ennek pedig egyedül Kossuth Ferenc az okozója, illetve azon elnéző magatartás, melyet a kormány Kossuth Ferenc körutjával szemben tanúsított, mert ezt a clerikalis udvari emberek arra igyekeztek kihasználni, hogy Ő felsége előtt a kormányt a forradalmi tendenciáktól nem idegen pártokkal szövetségben állónak festették.

No időközben Kossuth Ferenc nem a mint a határnap kifizve volt, hanem Wekerlének egyenes kérelmére előbb letette a hűségsküt.

Demonstrálva van tehát, hogy a párt és illetve Kossuth Ferenc, — akikkel ugyan a kormány soha szövetségben nem volt, hanem igenis akik, amiként minden kormányt úgy ezt is támogatták a liberális eszmék kivívásában — abszolúte nem táplálnak forradalmi tendenciájú törekvéseket.

Ez után már fel is ment Wekerle Bécsbe a királyhoz s onnét azon ígéretet hozta, hogy a javaslatok rövid idő alatt szentesítést nyernek.

Ezzel tehát a válságnak vége volna — mondják a kormányhoz közel állók. De hát vége van-e?!

Mi lesz vajjon a vallás szabad gyakorlata, a felekezetenélküliség, és a zsidók receptiója — javaslatok sorsával.

E javaslatok nem sokára innét a főrendiház elé kerülnek s majdnem bizonyos hogy el is buknak.

Mert a főrendeknél a kormány támogatói nem hogy szaporodtak volna, hanem Eötvös Loránd és Csáki Albin mandátumvállalása és János Zsigmond elhalálása folytán három szavazattal megfogytak, míg az ellenzék ugyanekkor 4 aktív szavazati joggal bíró főrenddel szaporodott.

Mi lesz tehát, ha e javaslatok elbuknak?

A kormánynak mégis csak le kell köszönnie, ha csak ki nem akarja magát tenni az elvtelenség vádjának. Három éven át folyton azzal dicsekedett, azzal tartotta saját pártját s az országot, hogy ő elvi

alapon áll — ezt saját maga holmi megalkuvással meg nem czáfolhatja.

Ugy, de a korona el van határozva egyszer s mindenkorra véget vetni ennek az áldozatlan harcznak Ujabbi bonyodalmakat meg nem enged.

Mi lesz ekkor?

Valószínűleg a parlament feloszlatása.

A függetlenségi és 48-as párt közgazdasági programja.

A függetlenségi- és 48-as párt eddig is következetesen és hirdett elveinek megfelelőleg vallja, hogy közgazdasági helyzetünk javulása és a mezőgazdaságot fenyegető válságnak elhárítása az önálló magyar jegybank és közös vámterület nélkül nemcsak nem várható, de nem is képzelhető. Az őstermelésre utalt földmivelő magyar állam az iparos Ausztriával, a közgazdasági érdekeknek ellentétes és folyton összeütközésben levő természeténél fogva, közgazdasági közösségben nem állhat és ezen gazdasági közösség menthetlenül a mozgó-konyabb iparos állam által való kizsákmányolásra vezet.

Kereskedelmi szerződéseink, melyeknek irányzata úgy az orosz, mint az olasz, román és szerb szerződéseknél kétségtelenül az volt, hogy az őstermeléssel szemben az agrár vámok leszállításával a szabad kereskedelem felé, az ipartermékekkel szemben azonban a védvám-rendszerfelé haladtunk, — már is elég bizonyítékot nyújtanak az első pontban felsorolt és a közös vámterület melletti kimaradhatlan következmények mellett. Éppen azért követeli a párt, hogy ezen káros szerződések haladéktalanul felmondassanak.

A közös vámterület mellett csupán az áruforgalmi statisztikának megbízhatlan adataira levén utalva, külön vámterület felállításáig is közgazdasági feladatnak tekintjük a statisztikai vámvo-

nalnak felállítását és a statisztikai vámnak behozatalát.

A függetlenségi- és 48-as párt, a közgazdaságnak minden ágazatát, az ipart, kereskedelmet épp úgy, mint a földmivelés érdekeit egyenlő mértékben kívánja a törvényhozás védelmében részesíteni és kizártnak tekinti azt, hogy a közgazdaságnak bármely ágazata a másoknak hátrányára előnyben részesíttessék.

A párt közgazdasági bajainak s ezek között a mezőgazdasági válságnak forrása gyanánt az 1867-ben megalkotott kiegyezés folyamánként létesített közgazdasági közösséget és az azóta folytatott helytelen közgazdasági politikát tekinti s annak szigorú bírálatát ezentul is elsőrendű kötelességei közé sorolja.

Sürgős szükségnek ismeri fel a párt a közadózás rendszerének helyesebb alapokra való fektetését s mindenek felett az adóknak egyenlősítését.

A gabonaáraknak feltűnő és állandóan esökkenő irányzata válsággal fenyegeti mezőgazdaságunkat.

A függetlenségi- és 48-as párt az árnyatlanság okaiul: a világ piacainak forgalmára és fogyasztására vonatkoztatva a tultermelést, országos viszonylataink szempontjából azonban ezen kívül a gabonatözsdén a határidőüzletekkel üzött nagymérvű visszaéléseket, a fővárosi nagy malmok által az örlési engedélynek és az e célból vámmentesen behozott nagymennyiségű külföldi, főleg, román búzának törvénytelen fölhasználását, az Ausztria és Fiume felé különösen a lisztre Budapesttől adott és az egyenlő teherviselés elvébe ütköző egyes vidékeket jogtalanul sújtó vitelbérkedvezményeket ismeri fel.

Ezeknek elhárítására szükségesnek tartja:

1. A földmivelési kormányzat oly irányban való utasítását, hogy hatáskörében tegye meg a szükséges intézke-

jellemzi a régi magyaros szokás szerinti dártdókat s a melyeknek természetét érthetővé teszi a nagy királynak azon viselkedése; hogy egyes előkelő családoknál megjelenése alkalmával alig hogy az ajtón belépett; már is a tánczolóok közé vegyült — résztvett a fiatalok multságában s senki sem járta nálánál szében — délcegebben a palotást és a gyors esárdást.

A vacsora végeztével régi magyar szokás-ként a társalgást fűszerezendő: a nők is az asztalnál maradtak, de azért a poharazás tovább folyt s a férfi arcokon észlelhető volt Somló tüzes borának hatása; — s e hatás egyiknél a vig kedélyben; — a másiknál provokáló magatartásban — míg a harmadiknál búskomoly hangulatban mutatkozott. Ez utóbbi hangulat úgy annyira erőt vett a nagyhirű törökverő vezéren Kinizsi Pálon. — hogy Hunsvierd lovag német követ annak okát kérdezé, mire A'rlencourt francia követ a következő magyarázatot adta: „sírva vigad a magyar” ez által akarván igazolni, Kinizsinek a látszat ellenére jókedvét. — E közmondás applicálásával — e tárgy befejezést nyert volna, ha a kötekedésre mindég jó alkalmat kereső Altici

déseket az iránt, hogy a gazdaságok belterjesebb művelése — a kevesebb költséggel járó nagyobb termelés — mentül előbb lehetővé tétessék.

2. A határidő-üzletekkel üzött visszaéléseknek megszüntetését és a tözsdéjatek korlátozását.

3. Követeli, hogy a közraktári intézmény jótéteményeiben az ország, a vidéki városokban létesítendő gabonarak-tárak és elevátorok felállításával részesíttessék.

4. A törvényen nem alapuló s az azonosítási eljárást nélkülöző örlési engedély sürgősen visszavonandó és ezen — eddig legnagyobb részben a fővárosi malmok által élvezett és a termelők hátrányára kihasznált kedvezmény helyett — egy a kivített fokozó, de a termelő és a vidéki kisebb malmok között is helyesen megosztható lisztkivíteli jutalom nyújtandó.

5. A vitelbérek, a melyeknél a kedvezményeket a kivitelnél Budapesttől számítva eddig ugyancsak kizárólag a fővárosi malmok élvezték — az ország vidékeire való tekintettel — az egyenlő teherviselés elvének megfelelőleg szabályozandók és megosztandók.

6. Tésztagyarak felállítása — tekintettel a vidékre is — állami kedvezményekben részesítendő.

7. Kereskedelmi szerződéseknel Magyarországának érdekei s különösen a mezőgazdaság érdekei a jövőben megóvándók.

8. A köteléki dijszabás, mely lehetővé tette azt, hogy az orosz gabona Ausztrián át legjobb piacainkról, Svájc és Délnémetországból gabonánkat jelentékeny részében kiszorithassa, revideálandó s a magyar termékek versenyképessége biztosítandó.

Ezen célból követeljük az olcsóbb vitelbéreket s a víziutak és csatornák szaporítását és kellőbb kihasználását.

A gabonaárak hanyatlásának megakadályozására szükséges intézkedése-

Quido olasz követ: „a francia pedig mikor sirnia kellene is vigad;” sértő czélzatu megjegyzést nem teszi — mintegy dokumentálni akarván a frncziák könnyelműségét. —

E provokáló nyilatkozat által a hevesvérű, de lovagias Zapolyai Imre, ki a vendégnek — vendég általi megsértését készakarva keresettnek látván, de különben is a kétszínűségéért gyűlöletes olaszt megfoghatatlan ösztönből gyűlölvén s mintegy A'rlencourtnek elégtételt akarván adni; — hevesen mondá: „az olasz pedig búslulását s jókedvét egyformán fejezi ki.” — Ugyan hogyan! kérdé — mintegy jóleső iváncsisággal A'rlencourt. — „Gyilokkal” magyarázá Zapolyai. —

Elkerülhetetlennek látszott a két hevesvérű férfi közötti összekoczezanás kitörése. — Ettől félőnek tetszett — a szép Zapolyai Mária, kinek hajnalrózsás arca hófehérré vált — s tulságos izgatottsága mindenkinek feltűnt. — A melette ülő tapintatos király azonban székéről felemelkedve — az egész társaságot felkelni készteté, — a következő toasztal, — „A derék és vitéz olasz nemzettel fenállandó örökös benső barátságunk megbonthatatlanságára üritem poharamat. — Eljen az olasz

Az Ujvidéki Hirlap tárczája

A nőcsábító bűnhődése.

(Történelmi epizód.)

Mi zaj van Székesfejérvár szomszédos kis falujában? Mátyás, a nagy király s fenyves udvara ütötte ott fel sátorát, másnap a koronázó városba menendő országgyűlést tartani.

Nagy és előkelő társaság volt az, mely az éjt e történelmi nevezetességgel nem bíró falucskában kívánta tölteni.

Ott voltak a király, az ország zászlósa, főnemesei, legszebb előkelő női, köztük a leghatalmasabb főurak egyikének Zapolyai Imrének ragyogó szépségű ifju hitvese: Mária, végre a külföldi követek is, mint Hunsvierd lovag német, A'rlencourt marquis francia s Artiezi Quido olasz követek mindnyájan a hős király vendégei, a kik az est beálltával a királyi sátorban összegyűltek s a király megjelenése után a bőven felterített asztalok mellett foglaltak helyet — s elkezdődött azon kedélyesen fesztelen multságok egyike, a mely

ken kívül a közgazdaság minden ágazatára kiterjedő politikai rendszerváltozást követelünk.

Az önálló magyar jegybank létesítése mellett, de addig is követeljük a földhitelnek a kereskedelmi hiteltől való telhetőlegesen különválasztását s a hitelképtelenné tett szőlők és vidéki házaknak bevonásával a földhitelnek egy szövetkezeti alapokon nyugvó földhitelbank által való kielégítését elodázhatlannak tekintjük.

A tűz- és jégkár- s az állatbiztosítás kötelezővé tétele s ennek szövetkezeti uton való végrehajtása nemcsak a pénznek külföldre való kiszivárgását akadályozza meg, de olcsóbbá és megbízhatóbbá is teszi ezen intézményeket. A kötelező biztosítás és a szövetkezeti rendszer követelményeink közé tartozik.

Az oktatás terén az elemi oktatásban, a mezőgazdasági alapismereteknek s a háziipar ismereteinek szemléleti oktatás mellett való terjesztését a középiskolákban, de főleg a papnevelő és a tanítóképző intézetekben úgy a mezőgazdaság, mint az azzal kapcsolatos iparágak ismereteinek fejlesztését, ambuláns földművelési iskoláknak felállítását, gazdatisztek minősítésére jól berendezett akadémiákat s a minősített gazdatisztek megélhetésének biztosítására nagybirtokokon, főleg az állami és holtkézen levő birtokokon a minősítéssel bíró gazdatisztek kötelező alkalmaztatását, a felsőbb oktatásban pedig az egyetemeken a felsőbb gazdasági ismeretek megszerzését lehetővé tevő tanfolyamnak rendszeresítését állítjuk fel követelményeinkül.

A hadseregnél a béke létszámának és szolgálati időnek leszállítását, a közös hadseregben a magyar ujonczzutaléknak s a m. kir. honvédségnek a gazdasági nagy munkák idejére való szabadságolását, a fogyasztásnál megfelelő s a jelenleginél nagyobb mértékben va-

nemzet!"; — az ellenfeleket megbékíteni akará — a mi neki sikerült is, — s az incidens egyelőre befejezettnek látszott. —

(folyt. köv.)

Házassági szokások a régi magyaroknál.

II.

Dombi Lajos.

Szokásban volt az ős magyaroknál a lakodalom alkalmával az új párra áldomást inni. Egy jó szokás, melyet ősinktől átvettünk mi is.

A jegyváltásnál úgy a menyasszony, mint a vőlegény arany pénzekkel ajándékozták meg egymást, ezt az aranypénzt, vagy esetleg ezüstből valót a friss asszony a nyakában hordotta. Magyar falukban az ezüst pénz viselése ebből maradt fenn. Ha a nő özvegyiségre jutott, fitestvér vette el az özvegyet. A sógornóm, sógoruram ebből maradt. Ez az atyafiságos frigykötés ma tiltva van, de ma sem lehetetlen.

Hogy ősinknél kasztrendszer divatozott, azt semmi sem jellemzi jobban, minthogy a mi ősink egyikének sem volt szabad rangján alul nősülni, sem idegen nemzetbelivel nem léphe-

ló részeltetésünket úgy a nyers, mint az ipartermékekben kitartással és következetességgel követeljük épp úgy, mint annak megakadályozását, hogy termékeink úgy ipari, mint nyersterményeink a külföldi, sőt tengeren túli termékek által leszoríttassanak.

Az igazságszolgáltatás terén a hitbizományoknak eltörlését, a tőzsdei választott bíróság intézményének, a hatáskör korlátozása és a tőzsdei játékekből keletkező ítéletei végrehajthatóságának megszüntetése szempontjából való revízióját, a telekkönyvi betétek kiigazításának sürgős befejezését hezops és a közbirtokossági birtokállományra is kiterjedő tagosítási, arányosítási és legelőfelosztási törvénynek alkotását, a magánjognak és ebben az örökösödési jognak kodifikációját haladéktalanul megoldandó törvényhozási feladatoknak tekintjük.

A munkáskérdés megnyugtató és úgy a kivándorlást, mint a helyenkint mutatkozó elégtelenség lecsillapítását célzó megoldását a járadék-rendszeren nyugvó és az államjövők bevonásával létesített telepítés, gyárak felállítása, a megélhetést biztosító háziipar fejlesztése s általában a kereseti források gyarapítása által várjuk és követeljük.

Pusztulásnak indult bortermelésünk védelmére utasítatni kívánjuk a kormányt: rendelkezék az iránt, hogy a felügyelete és kezelése alatt álló telepek amerikai szőlővessző-alanyokat és nemesített vesszőket megfelelő mennyiségben termeljenek és azokat a nyereszkesedés kizárásával az öntermelési költségen szolgáltatassák ki a szőlőtermelőknél.

Az Olaszországgal fennálló szerződésnek felmondási ideje alatt is az olasz boroknak és ezek czime alatt más külföldi boroknak törvényellenes vámkedvezményes beönlölése a határforgalom szigorú ellenőrzésével megakadályozan-

tett frigyre, bár az vele egyrangú volt. Ezeket a korlátokat csak később rombolták le. A mint tehát láttuk, ősinknél leányvásár volt szokásban, melynek formája nagyon kezdetlegesnek mondható. Ki tagadná, hogy modern formában korunk fön nem tarthatta volna ezt a — leányvásárt? Én azt hiszem, hogy igen. Az ugynevezett fényes bálakon — tisztelet a kivételeknek — a megjelenők versengnek, hogy minél drágább öltözékek által a bálkirálynéságot megszerezzék, nem törődve még azzal sem, ha éppen e miatt a papát átvitt értelemben „váltó” láz fogja is kinézni. Mi ez, ha nem leányvásár. Vagy midőn a házasulandó fiatal ember, mielőtt szerelmi nyilatkozatát megtenné, a kezét „imádoztjának” megkérné, elmegy a telekkönyvi hivatalba s pontosan utána néz, valjon X. Y. ur telekkönyve miként áll? Mennyi a plus, mennyi a mínusz?

S csak ha üres a teherlap, ellenben az aktívák szépen állanak, akkor megy a szerelmi ömlengésre és még az ég csillagainak sem hagyva nyugtot, bizonyozza mennyire szereti nagysádot. Az érdekházasság a legrutabb leányvásár.

dó s a sűrűn ismétlődő visszaélések sürgősen megszüntetendők.

A francia borvám leszállítására irányzott jogtalan követelés visszautasítandó.

A földművelési kormányt utasítani kívánjuk az öntöző csatornák s az alagsóvezés különös gondozására és szaporítására, a vízjogi törvényt pedig revízió alá vétetni kívánjuk oly czélból, hogy az igazságtalanságra vezető ártérfejlesztés és hozzájárulási arány helyes alapokon oldassék meg.

Végezetül is kijelenti azonban a függetlenségi és 48-as párt, hogy meggyőződése szerint közgazdasági helyzetünk gyökeres javulása és a mezőgazdasági válság elhárítása önálló magyar jegybank és külön vámterület nélkül lehetetlen.

A függetlenségi és 48-as pártnak 1894. évi november hó 26-dikán tartott üléséből

kiadta
Meskó László s. k.
jegyző.

A debreczeni banket. A debreczeni incidens alkalmából megindított vizsgálat kiderítette, hogy az egész dolgot egyszerűen felfújták és iszonyu criment csináltak olyan dologból, mely nem volt egyéb félreértésnél. — Ezt konstaltálta a vizsgálat is, szemben azokkal a nagyon méltatlan szemrehányásokkal, melyeket ezért Debreczen városának tettek; a tegnapelőtti városi közgyűlésen egy indítványban, melyet csaknem valamennyi városi képviselő aláírt, nagy lelkesedéssel ünnepélyesen manifesztálták Debreczen törhetetlen hűségét a trón és a haza iránt. Az indítványt a jelenlevők állva hallgatták végig s a király nevének említésére perczig tartó éljenzésben törtek ki. Mikor Dégenfeld főispán elnök kimondta a határozatot, a gyűlés háromszorosan megéljenezte a királyt.

A jegyváltás ma is fenn áll. A közrendüeknél pénz, kendő, a művelt osztálynál jegygyűrű, ékszerek színbolomai az eljegyzésnek. Nincs semmi új a nap alatt. Elnézést kérek, hogy a multról irtam. Hiszen magam is éppen mostanában játszottam el kis játékaimat, így szeretek a multak térein bolyongani — olykor!...

Három író az asszonyról.

I. Bálozó asszonyok.

A mesés metamorfózisok között, a melyekből már Ovidius is elég csodálatosakat örökített meg hexameterében, a legcsodálatosabb az, melyet az asszonyok farsangban produkálnak. Este még a hamupipóke szürke, fakó kosztümjében kavariják a tejes kását a bábák számára és néhány órával később selymes empire-ruhában, hőszinü keztyűben járják a kerüget a viaszos parketten. Járják reggelig, akkor hazasietnek és maguk töltik újra a csészébe a forró csokoládét az éhes Manczikának. Az egy éjszakán át pillangó szárnyakon röpködő mama reggel visszatér mindennapos szürke ruhájába.

A bán-helyettesi állás. Zágrábból jelentik: a tartományhoz közelálló körökben erősen tartja magát az a nézet, hogy már legközelebb egy új bán-helyettesi állást fognak kreálni és a horvát közvélemény már jelöltet is talált az új állásra Stankovics osztályfőnök személyében. Abban az esetben, ha a bán jelenleg viselt állását elhagyná, Stankovics maradna meg a horvát kormány élén, bán-helyettesül pedig Spitzer Ottó főállamügyészt, Khuen-Héderváry régi, bizalmas tanácsadóját neveznék ki. Természetesen a bán-helyettesi méltóság szervezésére előzetes törvényhozási döntésre lenne szükség.

Selyemtenyésztésünk és selyemiparunk.

Bezerédj Pál miniszteri meghatalmazott most terjesztette fel jelentését Festetics Andor gróf földmívelésügyi miniszterhez Magyarország selyemtenyésztéséről és selyemiparáról az 1894. évben.

A jelentés szerint az idén 85948 család foglalkozott selyemtenyésztéssel s összesen 1.127,617 kiló selyemgubót termelt.

Az országos selyemtenyésztési felügyelőség Szegszárdon 1894. évben 1331 kiló petét osztott ki 178,026 dobozban, melynek előállítása 76,161 frtba került. A jövő évben pedig 1500 kiló petét szándékoznak kiosztani. A folyó évben 2706 községben foglalkoztak selyemtenyésztéssel s a termelőknek kifizetett 1.091.536 frt 66 kr. — Ez a szépnek mondható eredmény azonban legalább négyszeresére volna emelhető, ha elég szederfánk volna. Érdekes az összehasonlítás e tekintetben Franciaországgal, ahol tényleg elég szederfalomb áll a selyemtenyésztők rendelkezésére. Így ott 1894-ben 148,974 tenyésztő család 9.987,110 kiló selyemgubót termelt, ebből esik egy unczia (25 gramm) pete után átlag 44 kiló, míg nálunk a körülbelül 86 ezer család 1.127,617 kiló gubót termelvén, 1 unczia (25 gr.) pete után átlag 22 kiló, tehát éppen annyi esik, mint Franciaországban.

Volt idő, mikor az asszonyok csak akkor mentek a táncsterembe, ha a leányuk az első bálra megért. Mikor a fiatal mamák, a kiknek leánykája még a függönyös bölcseben pihen, a maguk mulatsága kedvéért kezdtek bálozni, a bálozó leányok nagyon rossz szemmel néztek rájuk. Ma már megnyugodtak abban, hogy az asszonyok körül ne csak az őszhaju gavalérok, a kiérdemesült előtánczosok, hanem a kiskorú frakkos rendező urak is hajlongjanak.

Szeretem a bálozó asszonyokat. A kinek nincs kiválasztottja az aranyos illúziószárnyakon röpködő leánykák táborában és a kinek nye've megakad a virágos bókólásnál, szívesen húzódik meg plüss belépői mellett az asszonyoknak, a kik csak táncolni akarnak, csevegni és a leányévek báljaira visszaemlékezni.

Boros Samu.

II. A tudós nő. A tudós nő fogalmát először Molière génieje ostromolta meg a róla elnevezett műremekben. Nem volt sikere. Nagy Napoleon a nagy Staëlnét szólta le, mikor szemébe mondta, hogy ő a századnak azt az asszonyát becsüli legtöbbszörre, a ki a gyermeket legjobban neveli. Ennek sem volt sikere.

Most hogy megbocsájtunk mindenkinek, a ki tudományos ismerettel tetszeleg, ma a

Ez azonban nem azt jelenti, hogy mi hátrább volnánk Franciaországnál, mert míg ott a selyemtenyésztés már századok óta fennáll s csak 150.000 tenyésztő család van, nálunk a selyemtenyésztésnek csak 15 éves multja van, s csak a szederfa-hiány okozza, hogy nincs a francia tenyésztő családok számánál is több. Ami pedig selymünk minőségét illeti, elég arra utalnunk, hogy hisz épp ez évben tüntették ki Lyonban a mi selyem-kiállításunkat a Grand prix-vel.

A selyemtenyésztés és a selyemipar meghonosítását, annak egész jövőjét attól tételezi fel, hogy a községi faiskolák ügye reális alapon terjedélyesen és következetesen rendeztesse. Kézete szerint, ha majd meglesz a szükséges szederfalomb, legalább is 300.000 selyemtermelő lesz Magyarországon, kik a francia termelők arányában évi selyemgubó-termésüket 20—25 millió kilóra emelnék. Ez pedig annyit jelentene, mint az ország legszegényebbjeinek minden tökebefektetés nélkül, de még — a csekélyebb munkaerővel bíró családtagok által is könnyen elvégezhető 4—5 heti munka után —20—25 millió forint keresetet juttatni épp oly időben — t. i. tavaszkor — közvetlen az aratás előtt, midőn a szegény nép megélhetése legnehezebb, mert a legdrágább hitelhez kénytelen folyamodni.

A nemzeti iparra pedig annyit jelentene, hogy becses hazai nyersterményt bocsátana rendelkezésére, melyet feldolgozván, értékét megháromszorozná.

Ezek a miniszteri biztos szavai, igazán ideje volna már, ha a kormány komolyan hozzálátna a szederfák ültetésének rendszerítéséhez.

A postai csomagok csomagolása és címezése.

A karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából rendkívüli mérveket öltő postaforgalom akadálytalan lebonyolítása céljából a közönség figyelmét saját érdekében is, a következőkre hívják fel:

1. Pénz legezészerűbben postautalvány nyal, de az érték nyilvánítása mellett szabály-

leány-gymnasiumok és leányegyetemek kérdésig jutottunk. Ugyan vigyük keresztül, talán majd így sikerül nekünk a közönséges embereknek az, a mibe a fenti nagy stratégiák alaposan belé buktak.

Dr. Sebestyén Gyula.

III. Szegény asszonyok Nem lehet úgy szánni senkit, mint a szegény asszonyt. Nagyon szemérmes, nagyon szégyenlős, nagyon gyámoltalan. Annyi bátorsága sincs, hogy akarjon segíteni magán. Pedig ez a bátorság legkisebb mértéke, a melyre szegény sosban szükség van.

A szegény asszony egyetlen fényűzése a könny. Ontja nagy fényűzéssel. És mindég olyankor, mikor senki sem látja. A szegény asszony nem fiatal soha. Sötét éjjel lopózik hozzá a reménytelenség és virradóra mindég kevesebb van egy rózsával az arcán. Szobájának nincs más lakója, mint a fájó gond. Virág nem terem neki csak az, a melyet önmaga fon a hervadás koszorujába. Glóriája nincs más, csak a mártíromságé: az örök lemondás. De azért szép a szegény asszony.

Braun Sándor.

szerűleg pecsételt levélben is küldhető. Pénz és ékszer más tárgyakkal egybe nem csomagolható.

2. Csomagolásra faládácska, vesszéből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon vagy legalább is erős csomagoló papír használandó.

Vászonba vagy papirba a csomagot több-rétlenül és szorosan kell begöngyölni, göbnélküli zsineggel többszörösen és szorosan átkötni, a zsineg keresztezési pontjait pedig jó minőségű pecsétviasszal oly módon lepecsételni, hogy az egymásra fektetett vászon vagy papirrétegek által képezett nyílásokon a tartalomhoz félni ne lehessen.

A pecsételéskor, vésett pecsétnyomó használandó.

3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték és keresztnévnek, polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények címirataiban ezenkívül a kerület, utca, házzám, emelet és ajtó jelzés stb. is kiteendő.

A rendeltetési hely (vármegye) és utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges.

4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, akkor a cím fatáblácskára, bőrdarabra, vagy erős lemezpapírra irandó. Ezen címiratok erős zsineggel vagy dróttal tartósan a csomaghoz kötetendők. Papirlapokra irt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani s ezenkívül a csomagot zsineggel úgy átkötni, hogy a zsineg keresztezése a címiraton legyen.

Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címirat összes adatait magában foglaló czédula a csomagba is elhelyeztessék, hogy azon esetre, ha a burkolaton levő címirat elveszne vagy olvashatlanná válnék, a csomag bizottsági felbontásánál a jelzett czédula alapján a csomag további sorsa iránt intézkedni lehessen.

A feladó nevét és lakását a csomagon levő címiratnál is czélszerű felírni.

5. A csomagok tartalma úgy a címiraton, mint a szállítólevelen is szabatosan és részletesen jelzendő; a Budapestre és Bécsbe szóló csomagokon és szállítóleveleken pedig, ha azok élelmiszereket, vagy fogyasztási adó alá eső tárgyakat tartalmaznak — azok mennyiségének tüzetes kiírása is szükséges (pl. egy drb hurka 2 kiló, egy drb szalonna 1½ kiló, egy drb pulyka 2½ kiló, 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

A csomagolás jó és tartós volta, valamint a címzés pontossága kiválóan azért fontos, mert a czélszerűtlen és hiányos csomagolás, valamint a helytelen és hiányos címzés következményeiért a posta nem szavatol.

Ujdonságok.

(Adomány Kossuth szobrára.) Az ujvidéki izr. hitközség a m. hó 25-én tartott képviselői ülésében 50 frtot szavazott meg Kossuth Lajos felállítandó szobrára.

(Lesz hát törvénykezési palota.) Mégis csak lesz hát törvénykezési palotánk. Az igazságügyminiszter leiratilag felhívta dr. Devich László törvényszéki elnököt, hogy a törvényszéki palota felépítéséhez szükséges egyes adatokat a várostól szerezzen be, s azt sür-

gösen terjeszse fel, hogy az építendő palota költsége még az idej költségvetési tervezetbe beilleszthető legyen. Tavaszra már megkezdik az építkezést. Az új palota a város által felajánlott helyen, a sétatér baloldalán lesz.

(Színház.) Bizon sajnós, hogy csak a hírlapokból szerez közönségünk tudomást arról, hogy nálunk magyar színelőadások folynak. Nem lehet másként, hogy a közönség erről nem bír tudomással, mert alig volna képzelhető, hogy oly kevés látogatója van az előadásoknak. Pedig a Zoltán és Kömley társigazgatósága alatt szervezett társulat bizon megérdemelné a pártfogást, mert a lefolyt néhány előadásból meggyőződünk, hogy jó betanulással, kerekded előadásokat adnak: Ma szombaton „Lili” operettet adják a katonai zenekar kíséretével. Reméljük, hogy a közönség abban hagyja eddigi közönyét. A színház a régi kaszinó helyiségeiben van, jól fűtve s gazzal világítva.

(Forgalmát vesztett váltópénz.) Figyelmeztetjük a közönséget, hogy az austriai értékű 20 krajczáros ezüstpénz s a 4 krajczáros rézpénz 1895 évi január elsejével már megszűnt a közforgalom tárgya lenni, s azokat sem a magán-sem az állampénztárak el nem fogadják.

(Városi közgyűlés.) Jövő deczember hó 6-án rendes közgyűlés lesz fontos tárgysorozattal.

(Szabályrendelet a baromfiakról.) A főkapitányság szabályrendeleti javaslatot terjesztett be a városi tanácshoz a baromfiakat fertőző betegségek elleni védekezésről.

(Adóleirási bizottság.) Két hét óta állandó működésben van az adóleirási bizottság. Feladata leírni az ismeretlen helyre elköltözöttök, a vagyontalanok, és a vagyontalanul elhaltak adóját. Ideje. Már 5 éve, hogy ilyen leírások nálunk nem voltak, pedig a törvény minden esztendőre kötelezőleg írja ezt elő.

(Halálozás.) Messer Ármin tekintélyes kereskedőt törvényhatósági bizottsági tagot mély családi gyász érte. Atyja Messer Lázár 84 éves korában vasárnap hirtelen elhalt. Az elhunytat nagy számú családja siratja.

(Halálozás.) A város egyik ismert alakja Furó László volt gyógyszerész november hó 29-én hosszas szenvedés után elhalt.

(Házi tolvaj.) M. hó 23-án Klein A. csatornazsilip felügyelő bentidőzött a városban. Estefelé neje s leánya lementek a pinczébe. Ezt meglátva a házi szolgálta, az ajtót kívülről rájuk reteszelt, maga pedig alkulesokkal behatolt a lakásba. Kleinné a pinczéből látta, hogy a lakásban világosság van s mindjárt tolvajt gyanított. A pinczéből közvetlen az ajtó mellett egy kis ablak is nyílik, azon át kinyulva a leeresztett ajtóreteszt kinyitotta s nagy lármát csapva szaladt fel a lakásba. Épp akkor érkezett meg a városból Klein is. — Midőn bementek a lakásba bizon ott látták gazdálkodni Mesnár András házi szolgát. A jómadár midőn látta, hogy tetten éretett, a falon függő forgópisztolyhoz rohant, de Klein utját állta s botjával leütötte a gazembert. A hívásra megérkezett rendőrség előtt Mesnár András beismerte, hogy már 4-év óta lopja gazdáját s alkulesokkal szokta a szekrényeket felnyitni. Beismerte azt is, hogy tavaly a szomszéd Biharinak is 6 lopta el lakásáról aranyóráját s lánczát, sőt beismerte azt is, hogy tavaly saját édes anyjától is ellopott 25 frtot, amit a circusba járásra költött el. A jó madár még csak 17 éves. Átadták az törvényszéknek.

(A hamis pénzben utazók.) Már egészen állandó rovat lesz ez nálunk. A nagykereskedő Mojin Vászó temerini utczai koresmáros és Kondán Acza. Még a nyáron sikerült nekik Filipovics Zsifko putinczei lakost becsapni, ki jó ropogós 5 darab száaszt adott, hogy azért tőlük hamis pénzt kapjon. Persze hamis pénzt nem kapott, de a jót sem kapta vissza. Sokat járt becsapójuk nyakára, akik azután ugy egyezkedtek ki, hogy Filipovics is hozzon nekik pasast s a haszonban osztozkodnak. Így tán visszakerül a pénze. Filipovics hordta is

a putinczeiket, vissza is térült saját karából ily uton vagy 120 frt. M. hó 22-én is hozott egy karlóczai vevőt — de a rendőrség szétrebbentette őket.

(A magyar vasutak baleset-statisztikája.) A múlt évben az összes magyarországi vasutakon balesetek következtében az utasok közül 12 meghalt, 29 pedig megsérült. A halálos esetek az 1892-ik évvel szemben kilencszázszaporodtak, a sérülések száma pedig tizenegyel csökkenett. A megejtett vizsgálatok megállapították, hogy a halálozással végződött eseteknek az elhamarkodott, vigyázatlan ki- és beszállás volt az oka. A vasuti alkalmazottak közül baleset következtében 95 meghalt, 179 pedig megsérült. Ez összesen 274 baleset, vagyis negyvennyolcszázal több, mint az előző évben. A tulajdonképpeni vasuti végrehajtó szolgálatnál 221-en, és pedig 17 esetben vigyázatlan le- és felszállás miatt, 63 esetben a vágányokon való átlépés alkalmával, végre 75 ízben a szolgálati teendők mulasztása folytán szenvedtek sérülést. Az 1893-ik évben az összes vasutakon elgázolás által az illető önhibáján kívül csakis három esetben történt baleset. Öngyilkosság következtében meghalt 27, megsérült 6 egyén; saját vigyázatlansága következtében meghalt 54, megsérült 35 egyén s 6 esetben az elgázolás oka megállapítható nem volt. A kisiklások száma a múlt évben az 1892. évi 240 esettel szemben 215 volt; az összeütközések száma azonban 79-ről 108 esetre emelkedett. A vasuti alkalmazottak körében előfordult balesetek és az összeütközések számának szaporodását, különösen az 1893-ik év elején uralkodott rendkívüli zord időjárás okozta, de hatással volt még a fokozódó forgalom sűrűsége és a teljesítmények növekedése is, minthogy így a balesetek esélyei is nagyobbodnak.

(Új ezred-tulajdonosok.) A hadsereg rendeleti közlönyének jelentése szerint a király négy kedves emberét nevezte ki ezredtulajdonosnak: két királyi herceget és két magyar tábornokot. Ezeknek egyike Mádi Kovács György altábornagy, a hatodik hadtest parancsnoka. A hivatalos jelentés e kinevezésekről így szól: Ő felsége kinevezte Ottó kir. herceget az I. sz. dzsidás-ezred tulajdonosává és Jenő kir. herceget, mint a német lovagrend ez idő szerinti nagymesterét, az elhunyt Vilmos kir. herceg helyébe a 4-ik sz. Hoch- u. Deutschmeister gyalogezred tulajdonosává. Gieslingeni Giesl Henrik br. tábornag, osztrák csendőrségi felügyelő, saját kérelmére nyugalomba helyeztetett a legfelsőbb megelégedés kifejezése mellett és helyébe Horrak János vezérőrnagy, csendőrségi felügyelő, eddigi adlatusa nevezetett ki a csendőrség főfelügyelőjévé. Forinyak Gyula altábornagy, a magyar kir. honvédség főparancsnokának adlatusa, kinevezetett a 86-ik gyalogezred tulajdonosává és Mádi Kovács György altábornagy, a hatodik hadtest parancsnoka, a 12 ik gyalogezred tulajdonosává.

(Új sürgönyhivatal.) A Glozsánban újonnan létesített sürgönyhivatalt múlt hó 23-án adták át a közforgalomnak.

(Tűz az indóháznál.) Múlt hó 24-én este 10 óra tájban egy teher vonat érkezett be a zombori pályaudvarba. A vonat már vagy három óra hosszat állott az állomáson, a mikor 12 óra után, valamivel egy óra előtt a tizenegyedik waggon, amely fával volt megrakva, lángba borult. A gyorsan előjött vasuti személyzetnek sikerült az égő kocsit hamar lekapcsolni, ami által a tűz tovább nem terjedhetett. Az égő kocsi azonban ugyszólván teljesen elhamvadt. A tűz keletkezésére nézve valószínűnek tartják, hogy még az uton a mozdonyból előtörő szikrak gyújtották meg a fát; a fa aztán lassan égett s az állomáson 3 óra lefolyása után teljesen lángba borult az egész waggon.

(Ó-Becse küldöttsége a földmívelésügyi miniszternél.) Ó-Becse községe egy öt tagu küldöttséget menesztett Budapestre a földmívelésügyi m. kir. miniszterhez a Ferenc-csatornának közvetlenül a város alá leendő ve-

zetése érdekében. A miniszter határozottan megígérte, hogy a község kérelmét és érdekeit figyelembe fogja venni.

(A szabadkai polgármester 10 éves jubileuma) alkalmából m. vasárnap a „Pest szálloda” nagytermében diszebed volt. A diszebeden Szabadka város társadalmának majdnem minden rétege képviselve volt, s körülbelül ötszázan vettek részt. Hogy felköszöntők is mondattak, az természetes, de annál inkább feltűnő, hogy a szabadkai ügyvédi karból a három városi ügyészt kivéve, senki sem jelent meg a banquetten.

(Gyilkosság Turján.) Turia községben iszonyu gyilkosság történt. Az öreg Nityin Stévo megölte feleségét, akivel már közel 30 évet élt együtt. A gyilkosság részletei a következők. Nityin Stévo — nem tudni hogyan s miért — feleségét, a törődött öreg asszonyt felkötötte a kocsijára és a réten össze-vissza hajtott nagy sebességgel s vagy az így származható zuzódás, vagy talán megfojtás, még ezt nem derítette ki a vizsgálat, következtében az öreg asszony meghalt. Nityin a faluban levő házához hajtattott ezután s hidegvérrel ment be fiához és menyéhez, akiknek tudakozására azt mondta: hogy a kocsin van az anyjuk, de talán már meg is halt. A fia rémülve futott ki s anyját csakugyan holtan találta a kocsihoz kötözve. Mikor atyját kérdőre vonta, ez még a fiára is rátámadt s megöléssel fenyegette folyton azt hangoztatva, hogy ő sohasem szerette a feleségét. A nagy zajra ott termett a rendőrség is és elfogta az öreg Nityint, akit azonnal bekisértek az ó-becsei járásbiróságához, ahol a vizsgálat most folyamatosan van. Mint értesültünk, Nityin jó módu szerb gazda s egy ízben Turjának bírója is volt. Némelyek szerint Nityin örültségi rohamban követte volna el e szörnyű gyilkosságot.

(Rác György bünfenyítő ügye.) Még az 1892. évben megejtett képviselőválasztások alkalmával történt, hogy az ez év január 6-án Kis-Kéren megtartott ellenzéki pártértekezleten Rác György, az ellenzék egyik szilpos tagja, gyanúsító kifejezésekkel illette a Kis-Kér község részére kieszközölnö kölcson ügyében eljáró küldöttség elnökét, dr. Molnár Károlyt, annak tagjait s ez ügyben közbenjáróul felkért dr. Pulszky Ágost akkori orsz. képviselőt. A sértettek nyilvános becsületsértés és rágalmas miatt bünfenyítő feljelentést tettek Rác György ellen a zombori kir. törvényszéknél. A törvényszék Rác Györgyöt vád alá helyezte; a végtárgyalás határnapjául folyó hó 21-ike volt kitűzve. — A végtárgyaláson magánvádlók képviseletében dr. Schneider Károly megyei főügyész jelent meg; vádlott Rác György azonban nem jelent meg. Magánvádlók képviseelőjének, dr. Schneider Károlynak és közvádló kir. ügyésznek indítványára tehát a törvényszék a végtárgyalásra új határnapot fog kitűzni.

(Kossuth Ferenc a 48-as honvédekről.) Kossuth Ferenc Péchy Tamáshoz, mint az Országos honvéd-egyesület központi bizottságának elnökéhez a következő levelet írta: „Kegyelmes uram! Határtalanul tisztelt barátom! Rövid körutamban, mindenütt ott találtam az 1848—49 iki honvédeket, fogadni az ő teremtojáknak fiát és bár ezért, ha kisért atyám szelleme, mióta kiléptem arra a terre, a melyen hazamat szolgálhatni reménytem, nem szállott közlebb hozzám e szellem soha, mint a midőn a honvédek kezét szoritám és meghajoltam a szent honvédszászlók előtt. Megköszönt-m mindenütt azt a ragaszkodást, a melyet atyám legmáltóbb társai mutattak amaz emlékek iránt, a melyekben tisztán ragyog a magyar becsület és a melyekben biztosan nyugszik a haza jövője. De ismétlem, ünnepies módon akarom megköszönni általad, kegyelmes uram, a ki a központi bizottság elnöke vagy, azt, hogy bajtársaid atvirték a szabadság apostolának fiára a nagy halhatlan iránt érzett legendárius kegyeletet. Hidd el, kegyelmes uram, hogy nem leszek érdemetlen soha azokra a kézszerítasokra, a melyekkel ősz bajtár-

sand érintettek. Gyenge lehet a tehetség, de **riszta a honszereltem, tiszta az érzés, a mely negyvennégy éven át hallgatni ösztönözött és most cselekedni készlet.** Bár magyar magyart tontja még, mint századokon át rontotta, a sok rágalom nem érinti azt az ideált, a melylyel szívemben jöttem haza. Ti vagytok, dicső honvédek, ez ideál megtestesülése, ti a hazáért halni kész félisteneknek romjai! Testeitek romok, zászlótok rongyok, mint közületek sokaknak rongyosak a ruhái is, de szívetek véreből, szívetek arany földjéből nőtt ki a reményteljes harc. Ősz fejeteken ott van amaz áldás, a melyet minden honfi lehel, a kinek lelkében ott van még amaz esemény képe, a melynek szentséggé avatása egyedüli jutalmatok volt e földön. Végtelen tisztelőd Kossuth Ferencz.

(Fűtött muffok.) A téli korcsolya-szezonnak legnagyobb újdonsága a fűtött muff lesz. A muffokat izzó szövetet tartalmazó patronokkal fűtik, amelyek körülbelül két óra hosszágig égnék. Tíz ilyen patron tizenkét-tizenöt krajczárba kerül. A muffot melegítő tok, amelybe ezt a patron beleillesztik, kilenczven krajczárba, egy zsebmelegítő pedig egy forint husz krajczárba fog kerülni.

(Bélyeges levélborítékok.) A kereskedelemügyi miniszter utasításából a jövő esztendőtl kezdve olyan levélborítékok kerülnek forgalomba, amelyek körülbelül két óra hosszágig égnék. Tíz ilyen patron tizenkét-tizenöt krajczárba kerül. A muffot melegítő tok, amelybe ezt a patron beleillesztik, kilenczven krajczárba, egy zsebmelegítő pedig egy forint husz krajczárba fog kerülni.

(Égő gyár.) Palánkán a Michels-féle kötélgárban e napokban tűz keletkezett, amely a gyár egy részét elpusztította. A lángok az erős viharban gyorsan tedjedtek és felgyújtották a kenderkészletet, amelyek csakhamar hamuvá égtek. Már-már az a veszedelem fenyegette a gyárat, amelyet a lángok köröskörül nyaldostak, hogy egészen elpusztul, amikor a palánkai és az iloki tűzoltók megérkeztek. Késső éjjelig tartó nehéz munka után sikerült a tüzet lokalizálni, úgy hogy csak három melléképület égett le, a főépületnek azonban baja nem esett. A kárt harmincz ezer forintba becsülik.

(A lelkiismeret halottja.) Zomborban Berlekovits Albert cserepező mestert arra kérte a sógora, hogy a hetivásáron adja el hizott disznóját. A nagy pénz nagyon nyomta Berlekovits oldalát, az álldogálás közben meg is szomjazott, betért tehát egyik korcsmába egy pohár borra. Ott Berlekovits annyira belemelegedett az ivásba, hogy a disznó árának szépségesen a nyakára hágott. Mikor sógora ezt megtudta, a legkeserűbb szemrehányásokat tette neki, de végre megegyezett vele abban, hogy az eltékozolt összeget havi részletekben fogja visszatéríteni. Berlekovitsot mindamellett annyira nyomta a lelkiismerete, hogy a ház padlására osont s ott egy ruhaszáritókötéllal felakasztotta magát. Mire észrevették, a boldogtalan már meghalt.

(Petőfi halála.) Pataky József, a szabadságharc egyik derék veteránja, aki a segesvári csatában is részt vett, a Bereg-ben Petőfi utolsó óráiról néhány újabb adatot mond el. Többek között ezeket írja: Fejéregyház fölő végén nyolc órakor mutatkozott az orosz előhad, amelyet, ha jól emlékszem, Skariatín orosz tábornagy vezetett. Részünkről az első lövés egy hatfontos ágyuból történt, amelyet egy tüzeremtól Bem tábornok maga vett el, maga irányzott és amely lövés Skariatínt lovastól együtt földre terítette. Erre iszonyu golyózápor, roham és öldöklés keletkezett, amelyben derék honvédek egy ingre vetkőzve küzdöttek. Petőfi Sándort szememmel láttam Bem tábornok közvetlen közelében, aki az orosz lovasságot már harmadik ízben ostromolta. Mindketten oly helyen állottak ekkor, amely leginkább ki volt téve a nagy tömegben előtörő orosz lovasság rohamának. Nekünk ebben a zürzavarban egy távolabb eső hely lett kijelölve a tartózkodásra. Egyszerre

csak Bem hozzám kiáltott, hogy nem láttam-e Petőfit? E kérdésre már nem tudtam felelet adni, mivel egy golyó ugyan-e perczen földre terített. Később az ideiglenesen fölállított sátor-kórházban hallottam Lengyel József ezredorvostól, hogy ő a Fejéregyházban elfolyó patak hidján, mely előtt Bem tűzéremmel az orosz lovasságot lövette, látta Petőfit. Ugyanott beszélte gróf Haller is Bem kíséretéből, aki szintén sebet kapott, hogy Petőfit az ágyufedezet közelében látta a Kossuth- és Mátyás-huszárok közt. Egy Szabó nevű sulyosan sebesült tisztársamtól, aki Petőfinek jó pajtása volt, s aki rövid idő múlva meg ott, a sátor-kórházban kiszüvedett, hallottam, hogy ő látta, amikor Petőfit a kozákok körülfogták s egy segesvári polgár a mellén bikával ütött, mely sebet. Báró Heydennek, aki az ellenség részéről halottakat takarított, a Fejéregyháza felső felén északról lefutó patak partján ázott közős sirba hányt 234 halot között megakadt szeme egy hegyes szakállu és bajusza ifjun, aki őrnagyi rangot viselt, s akinek a mellén mély, pikával ejtett seb tátongott.

Apróságok.

A gyermekek. A kis Ella papucsot hímre a nagyatyjának. Egyszer csak barát-nőjéhez fordul és így sóhajt fel:
— Oh, milyen boldog vagy te! A te nagy-papádnak csak egy lába van.

Hangversenyteremben: Zenéért rajongó: (Hayden „Évszakok” című darabjának előadása közben szomszédjához): Kérem, ez olyan nagyszerű, hogy az ember a fűvet szintén nőni hallja.
B: Engedelmet kérek, de én nem vagyok ennyire zene-növénytani kikepezve.

Rossz leliismeret. Kapitány (a fogorvoshoz): Legyen szives a beteg fogamat megvizsgálni.

Fogorvos: Kapitány ur! méltóztassék asszisztensemhez fordulni
Kapitány (megpillantva a mellékszobában az asszisztent): Az istenre doktor ur! az az ur az én századomban mint egy éves önkéntes szolgált!

Papucshős A.: Hány pohár sört szoktál este otthon meginni?

B.: Barátom, az mindig attól függ, hogy szomjas-e a feleségem vagy sem!?

Felsült szivarpumpoló. A.: Nincs egy szivarod pajtás?

B.: Nincsen és nem is veszek többet.

A.: Mit mondasz? és ugyan miért nem?

B.: Le akarlak szoktatni a szivarozásról.

Lelkifurdalás. Urasági inas (magában morfondirozva): Nem! már nem nézhetem el tovább, hogy hogyan csalja a kulcsár és a szakácsnő az uraságunkat.
Ezután én is . . . lopok.

Mode rn pesszimizmus. Teringettét! Fel tettem magamban, hogy elkeveredtem pesszímista leszek. — S ime, egy ma kapott örömhír ebben megzavart.

Irodalom.

Uj zeneművek „Magyar hazánk dalgönygyei című kedvelt és elterjedt népdalgönygyteményben, mely Hubay Károly szerkesztése alatt jelenik meg és mely gyűjtemény csakis az ismert és az országban elterjedt magyar népdalokat hozza, ismét egy kedvelt magyar népdal zongorára vagy énekhangra, melynek a címe: Ha lehull az égről az én csillagom, eljön értem rég sóvárgott halálom, a „Harmonia zenemű és zongorakereskedésben Budapest, Váci utca 9. sz. jelent meg. Áral korona.

Közgazdaság.

Magyarország dohánykivitele. Alig egy évtized előtt az országból meglehetősen sok dohány ment a külföldre, főképp pedig Franciaországba, mely állam azóta nagy vámmal sújtja a dohányt. A nyolczvanas években még Franciaország 17—38.000 métermázsza dohányt velt a többi a kincstárra nsik. A mult évben a kereskedők kivitték 31.069.62 métermázsza nyers dohányt, a kincstár 23.772 métermázsát. — A kereskedők legtöbb dohányt szállítottak Németalföldre 11.851 métermázsza, Olaszországba 5.439.72 métermázsza, Németországba 3.570 métermázsza, Nagybritániába 3.209.42 métermázsza, Svájcba 2.461 métermázsza, Belgiumba 1.886 métermázsza, Franciaországba pedig 1.357.61 métermázsza. A kivitt dohány értéke kitett és pedig:
a kereskedők által exportált dohányé 539.990 frt.
a kincstár „ „ „ 413.241 „
Összesen . . . 953.232 frt.

át tőlünk s mostanában megelégszik pár száz métermázsával. A nyolczvanas években 90—132 ezer métermázsza exportunk volt a külföldre — néhány év óta azonban nincsen több kivitelünk dohányból, mint legfeljebb 50—60 ezer métermázsza. E mennyiségből a kereskedők átlagban mintegy 31—32 ezer métermázsát szállítanak;

Az Ausztria részére eladott 223.942 métermázsza dohány értéke 4.145.192 forint volt és így tulajdonképpen az országon kívül felhasznált magyar dohány értéke meghaladta az 5 millió frtot. Ezzel a jelentékeny összeggel szemben az 1876—1885-iki kivitel értéke (tehát 10 évi átlagban) közel 85 millió forintot tett ki.

Kiadó laptulajdonos:

dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.

Grand Hôtel Mayer.

Csnor Gyula főszolgabíró N-Palánka.
Neskovits Ferenc hivatalnok Zolyom.
Radosay János titkár Zombor.
Reichenberg Ignác mérnök Zombor.
Basch József gyáros Bécs.
Hirschl Henrik hivatalnok Zenta.
Lugner József gyáros Plan.
Kong Lajos tanító Torzsa.
Lossdorfer József igazgató Budapest.
Bergszman Ignác mérnök „
Vojnics Oszkár birtokos Szabadka.
Weinberger Adolf üzletvezető Szeged.
Hayek Emanuel kereskedő Budapest.
Büchler Samu kereskedő „
Mittler Henrik kereskedő „
Braun Vilmos kereskedő Zenta.
Bobasch Lipót kereskedő Brün.
Moskovics Vilmos kereskedő Nagyvárad.
Nikolajevics György kereskedő Bécs.
Wozaszek József kereskedő „
Wage Henrik kereskedő „
Grünfeld Mór kereskedő „
Markus Gyula kereskedő Budapest.
Wischinger Adolf kereskedő Budapest.
Burschik Ferenc kereskedő „
Szeszler Felix kereskedő „
Lang Adolf kereskedő Baja.
Kohn Adolf kereskedő „
Popovics Nikola kereskedő Prisztina.
Jovanovics Blgojev kereskedő Prisztina.
Willisch Oszkár kereskedő Bécs.
Eiker József kereskedő „
Spitzstein Dezső kereskedő Budapest.
Ferencz József vendéglős „
Bihaly Miksa kereskedő „
Klein József kereskedő „
Bondi Jaques kereskedő „
Glasz Oszkár kereskedő „
Kellner Henrik kereskedő „
Eibisch Gyula kereskedő „
Szender József kereskedő „
Goldberger Lipót kereskedő „
Mayer József kereskedő „
Berger Soma kereskedő „
Berger Gyula kereskedő Bécs.
Grünwald Albert kereskedő Bécs.
Goldstein Dávid kereskedő „
Kiss Zsiga kereskedő Szeged.
Menczer Izó kereskedő Temesvár.
Lauter Ottó kereskedő Budapest.
Abeles Mór kereskedő „
Weinberger Lajos kereskedő Budapest.
Rozenberg Ignác kereskedő „
Popper József kereskedő „
Rieger Ignác kereskedő Bécs.
Rozenzveig Arthur kereskedő Bécs.
Pelikar Alajos kereskedő „
Obervalter Rezső kereskedő Bécs.

Erzsébet szálloda:

Bakonyi Kálmán tábornok Szeged.
 Simkovics Pál ügyvéd Mitrovicz.
 Pulyan Károly hivatalnok Budapest.
 Székely István ügyvéd Ó-Becse.
 Pronay Dezső hivatalnok Budapest.
 Markovics Berta magánzó Sohuta.
 Fejes János hivatalnok Dolna-Tuzla.
 Markovics János ügyvéd Karlovicz.
 Pavlovics Péter ügyvéd Szt.-Tamás.
 Dungserszki József birtokos Szt.-Tamás.
 Pük Ede mérnök Budapest.
 Polit Péter hivatalnok Ujvidék.
 Weisz Ignác utazó Bécs.
 Poschner Traugot utazó Görlicz.
 Netelkovics István utazó Bécs.
 Lövy Ignác utazó " "
 Liebe Jakab utazó " "
 Dragonits Mihály utazó " "
 Suk Ignác utazó " "
 Stern Ignác utazó " "
 Novak József utazó " "
 Rozenberg Agoston utazó Grác.
 Weisza Ignác utazó Bécs.

Központi szálloda:

Klein Dezső főmérnök Budapest.
 Hermag Róbert főmérnök " "
 Podall Ferencz ügyvéd " "
 Weisz Samu utazó " "
 Berkes Samuel mérnök " "
 Polacsek Tivadar utazó Pancsova.
 Vucsetics Spázó utazó Velaluka.
 Weisz Herman Samu Budapest.
 Feier Antal kereskedő Bécs.
 Kasanter Béla utazó Temesvár.

Fábry-szálloda:

Csirkovics Dusan kereskedő Mokrin.
 Kleinschitzki Sándor kereskedő Bécs.
 Szana Zsigmond kereskedő Bécs.

Berger szálloda:

Schenkenberg Pál végrehajtó Alibunar.
 Schenkenberg Roza magánzó Alibunar.
 Lövy Alos kereskedő Nagyvárad.

Fehér hajó szálloda:

Mihajlovics Dénes tanító Kalocsa.
 Kolvar Rezső jegyző Tittel.
 Gruics Szvetozár hivatalnok Vukovár.
 Radosovics János rendőr-biztos Vukovár.
 Bader Jakab hentes Ruma.
 Kohn Jakab kereskedő Kreszedin.
 Szabó Rókus hajós Orsova.
 Rath József kereskedő Bécs.

Töve szálloda:

Borovszki Ferencz jegyző Pivnicza.
 Popovics Szima jegyző Kanizsa.
 Lipkovics Henrik bérlő Kanizsa.
 Beszer Illés vendéglős Belgrad.
 Bajai Sándorné háztartósné Ó-Becse.
 Hauser Lajos vendéglős Torzsa.
 Barta Sándor irnok Tittel.

Flanzs Katalin kertész Ó-Becse.
 Popovics Armin képviselő Ó-Becse.
 Vojnovics Péter birtokos " "
 Mosovics Dusan jegyző Szivác.
 Evingnr Kálmán jegyző Balmnz.
 Blumetal Dezső jegyző Zombor.
 Zvetkovics György birtokos Beccerek.
 Bulovics Branomir irnok Zimony.
 Armány Géza utazó Bécs.
 Kohn Antal utazó Vukovár.
 Svovoda József kereskedő Tittel.
 Holler Miklós kereskedő Temesvár.
 Teva Albert kereskedő Eszék.
 Rocisek Izidor utazó Belgrad.

A kis lutri huzásai.

November 24-én.					
Budapest	33	28	16	57	73
Trleszt	12	43	6	65	44
Lincz	16	44	42	29	11

Vizállás.

november 20.—21.		november 20.—21.	
m é t e r		m é t e r	
Duna:	Pozsony 1.64 1.58	Tisza:	M.-Sziget 0.50 0.48
	Komárom 1.96 1.87		Tekeháza 0.52 0.30
	Budapest 1.67 1.59		V.-Namény 0.10 0.04
	Mohács 2.09 2.10		Tokaj 0.52 0.44
	Ujvidék 1.80 1.77		Szolnok 0.78 0.76
	Pancsova 1.14 1.14		Csongrád 0.58 0.43
	Orsova 1.96 1.91		Szeged 0.87 0.76
			T.-Becse 0.50 0.36
			Tittel 1.68 1.64

Piaczi ártáblázat

1894-dik évi nov. 25-től nov. 30-ig.

Mérték vagy súly	Az áruk neve	Súly hektoliterként	Ára		
			oszt. ér.	tekben	
			frt.	kr.	
100 kilogramm	Buza	legjobb	78	6	10
		középszerű	76	6	—
	Kétszeres	legjobb	70	5	10
		középszerű	—	—	—
	Rozs	legjobb	—	—	—
		középszerű	—	—	—
	Árpa	legjobb	68	5	20
		középszerű	—	—	—
	Zab	legjobb	44	5	70
		középszerű	—	—	—
Kukoricza: 100 kilogr.			68	frt	5.40

Első cs. és kir. szab. Duna-Gőzhajózási társaság.

Menetrendje a postahajóknak

Érvényes 1894. évi szeptember hó 26-tól

Ujvidékről, Zalankemény és Tittelre:

Szerdán és vasárnapon 3 óra 20 perczkor délután.

Ujvidékről, Zimony, Belgrad, Orsovára:

Szerdán és vasárnapon 3 óra 20 perczkor délután.

Ujvidékről, a tiszai állomásokra:

Szerdán és vasárnapon 3 óra 20 perczkor délután.

Ujvidékről, Budapestre:

Vasárnapon és esütörtökön 11 óra 20 perczkor délelőtt.

Ujvidék, 1894. szeptember.

Az ügynökség.

Wagner Testvérek

fűszer-, anyag-,
festékárú és csomage kereskedése
Ujvidéken.

Ajánlja gazdag választéku készletét valódi orosz és chinai **téa, téasütemények, jamaika-rum,** magyar és francia **cognac**-ban, sok fajtát a legfinomabb **likörök**-nek, valódi **sírmiai slivovicz,** asztali, csomage s külföldi **borokat,** pezsgőt stb. stb.

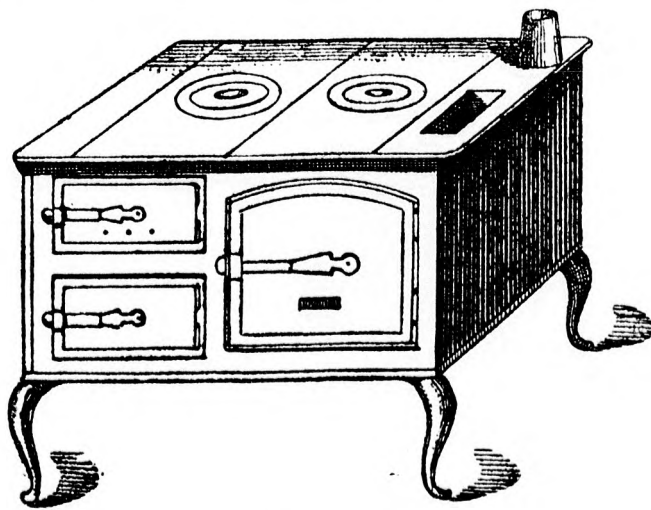
Friss szardínia, orosz, hering, kaviár, szardella, olajban szardella, tengeri piszt-ráng, tengeri rák, angolna, francia és angol mustár, minden fajtájú sajt, idei szilva, malagaszólló, maroni, dió, mogyoró, kokuszdió, kandirozott gyümölcs, rózsaméz, a legfinomabb bonbonok, szalonzukorkák, stb. stb. és még igen sok, itt fel nem sorolt cikk a legolcsóbb áron és a legpontosabb kiszolgálás mellett kaphatók.

STOJANOVITS SZILÁRD

MŰLAKATOS MESTER

Kert utca 6. sz. — **UJVIDÉKEN** — Szücs utcáról bejárat.

ajánl mindennemű **takarék-**
és **asztaltűzhelyeket,** minden
rendbeli nagyságban pléh-
és cserépdallal, melyek
nemcsak általános jósa-
gért elismervék, hanem fő-
leg mert **35%** tüzelő- anya-
got lehet általuk megtaka-
ritani. Ezenkívül vállalkozom

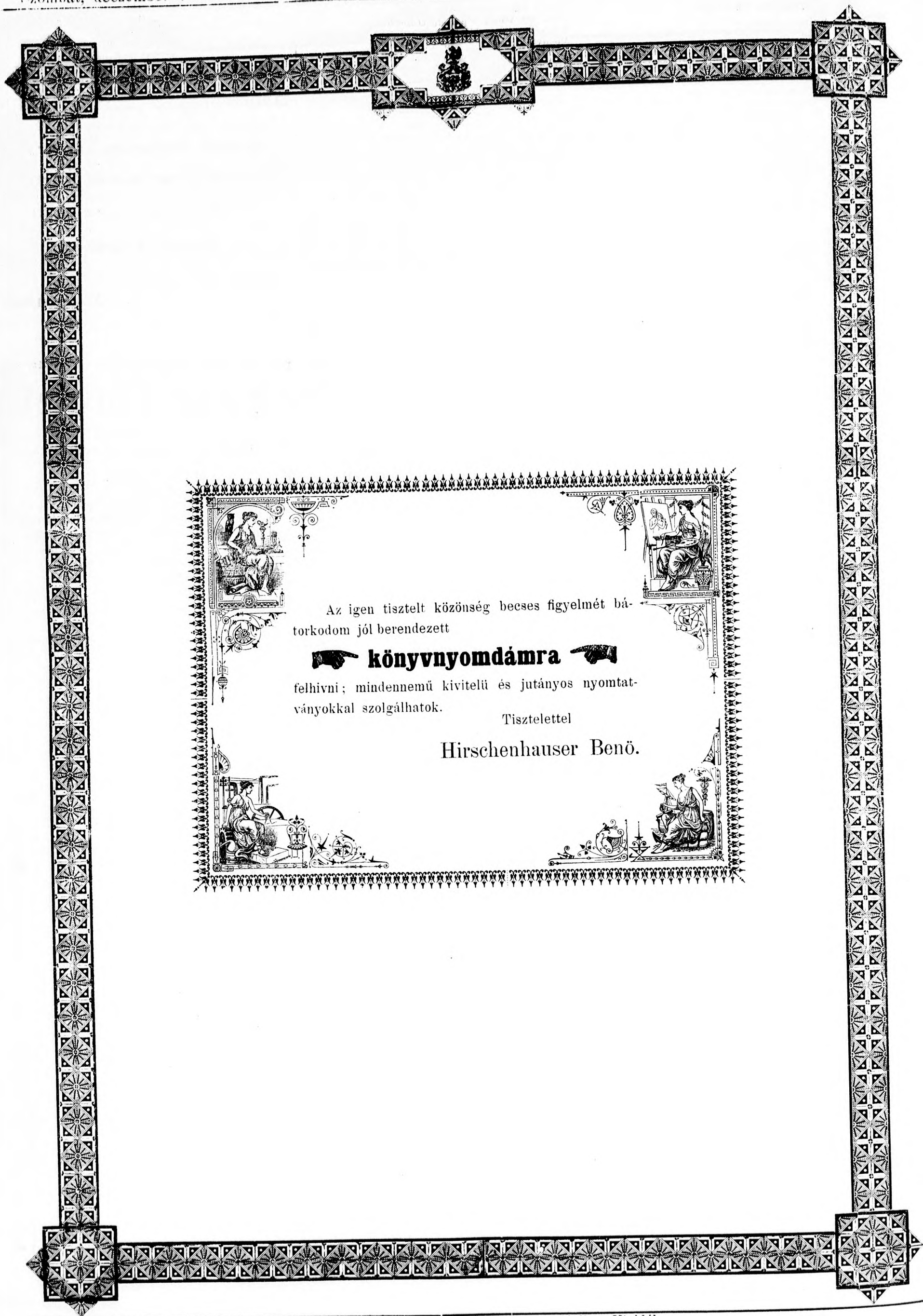
úgy **templom-** mint **sírkéri-**
téshez való **vasrács** készi-
tésére kovácsolt vasból,
mely olcsóbb és sokkal tar-
tósabb mint az öntött vas-
ból való. Üzletemben úgy
a tűzhelyek mint vasrácsok
mindenkor készen kaphatók
7 forinttól felfelé méterje.

1—12

Elvállalok mindennemű szakmamba vágó javításokat és ércz- és vastárgyak cserébe vételét.

Lehet részletfizetésre is.

Lehet részletfizetésre is.

Az igen tisztelt közönség becses figyelmét bá-
torkodom jól berendezett

könyvnyomdámra

felhívni; mindennemű kivitelű és jutányos nyomtat-
ványokkal szolgálhatok.

Tisztelettel

Hirschenhauser Benő.